

КОЛЕКТИВЕН ТРУДОВ ДОГОВОР ЗА СИСТЕМАТА НА НАРОДНАТА ПРОСВЕТА

Днес, 29.06.2010 година, в гр. София, в съответствие с чл. 51 "б" от Кодекса на труда (КТ) между:

МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА, представлявано от проф. дин Сергей Игнатов - министър на образованието, младежта и науката, наричано по-нататък **„МИНИСТЕРСТВО“**

и

СЪЮЗА НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ В СИСТЕМАТА НА НАРОДНАТА ПРОСВЕТА В БЪЛГАРИЯ (СРСНПБ), представляван от Самуил Шейнин – председател,

СДРУЖЕНИЕТО НА ДИРЕКТОРИТЕ В СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ (СДСОРБ), представлявано от Стефанка Балева – председател, наричани по-нататък **„РАБОТОДАТЕЛИ“**

и

СИНДИКАТА НА БЪЛГАРСКИТЕ УЧИТЕЛИ КЪМ КОНФЕДЕРАЦИЯТА НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ, представляван от Янка Такева – председател,

СИНДИКАТА „ОБРАЗОВАНИЕ“ КЪМ КОНФЕДЕРАЦИЯТА НА ТРУДА „ПОДКРЕПА“, представляван от Маргарита Денкова – председател,

НЕЗАВИСИМИЯ УЧИТЕЛСКИ СИНДИКАТ КЪМ КОНФЕДЕРАЦИЯТА НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ, представляван от Аспарух Томов – председател, наричани по-нататък **„СИНДИКАТИ“**

СЕ СКЛЮЧИ НАСТОЯЩИЯТ ДОГОВОР ЗА СЛЕДНОТО:

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.

Чл. 1. Страните по Колективния трудов договор (КТД) се задължават в хода на социалното партньорство да проявяват взаимно уважение, зачитане и съгласуване на интересите си за осигуряване на необходимите условия за функциониране на системата на народната просвета.

Чл. 2. В този договор държавните и общинските детски градини, училища и обслужващи звена се наричат за краткост „учебни звена“, а работещите в тях – „работници и служители“.

II. ПРЕДМЕТ И ДЕЙСТВИЕ.

Чл. 3. Предмет на настоящия КТД са въпросите на трудовите, осигурителните и социалните отношения и на жизненото равнище, които не са уредени с повелителни разпоредби на КТ и подзаконовите нормативни актове.

Чл. 4. С колективни трудови договори на равнище, по-ниско от отраслово, могат да се договарят по-благоприятни условия за работниците и служителите от установените в този договор.

Чл. 5 Настоящите договорености са минимални и имат задължителен характер за работниците и служителите, членове на синдикалните организации и за работодателите, членове на организациите на работодателите - страни по договора, както и за присъединилите се работници и служители по реда на чл. 57, ал. 2 от КТ.

Чл. 6. Работниците и служителите, които не членуват в синдикатите - страни по договора, могат да се присъединят само към сключения от техния работодател КТД в учебното звено при условия и ред, определени от страните по договора.

III. ТРУДОВА ЗАЕТОСТ, ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ.

Чл. 7. МИНИСТЕРСТВОТО информира социалните партньори за предстоящите промени в училищната мрежа.

Чл. 8. МИНИСТЕРСТВОТО, РАБОТОДАТЕЛИТЕ И СИНДИКАТИТЕ

обсъждат и работят по въпросите, свързани с финансовото осигуряване на:

- изпреварваща професионална квалификация на учителите, които ще преподават новото учебно съдържание;

- допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за нуждите на чуждоезиковото обучение и обучението по информационни и комуникационни технологии в началния етап и следващите класове в системата на народната просвета;

- материално-техническа и дидактическа база, съответстваща на нуждите на учебно-възпитателния процес при преподаване на новото учебно съдържание, чуждоезиковото обучение и информационните технологии;

- допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за изграждане на умения за работа по проекти и програми в системата на образованието;

- поддържане и повишаване професионалната квалификация на работниците и служителите, съгласно чл. 228а от КТ.

Чл. 9. При структурни промени **МИНИСТЕРСТВОТО** предоставя на **РАБОТОДАТЕЛИТЕ И СИНДИКАТИТЕ** разчети за броя на оставащите без работа учители и възможностите за допълнителна квалификация с оглед пренасочването им в системата на народната просвета.

Чл. 10. При прекратяване на трудовите правоотношения по чл. 328, ал. 1, т. 2 и т. 3 от КТ, в рамките на утвърдената численост на персонала, **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** спазват следните условия:

1. Разработват критериите за подбор, извършван на основание чл. 329 от КТ, за което информират социалните партньори;

2. Информират **СИНДИКАТИТЕ** за:

- причините и необходимостта от намаляване числеността на персонала;

- броя и имената на подлежащите за съкращение по категории персонал, професии и специалности;

- възможностите за пренасочване на освободения персонал;

3. Не прекратяват трудовите правоотношения на работници и служители в трудоспособна възраст, ако по същите специалности има работни места, които се заемат от пенсионери или такива, които са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 – 3 от Кодекса за социалното осигуряване; (при равни други условия);

4. Не сключват нови трудови договори с външни лица, освен за длъжности, за

които има специфични изисквания за заемането им;

5. Прекратяват трудовите правоотношения по чл. 328, ал. 1, т. 2, 3 и 5 от КТ с работници и служители, членове на синдикатите - страна по договора, след предварително становище на съответната синдикалната организация в учебното звено.

Чл. 11. СИНДИКАТИТЕ се задължават в срок до седем дни да изразят становище по чл. 10, т. 5.

Чл. 12. РАБОТОДАТЕЛИТЕ запазват при възможност работните места на правоспособни учители с безсрочни трудови договори (по тяхно желание), които са назначени за временно изпълняващи длъжността „директор“ на учебното звено – за срока на договора.

Чл. 13. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ задължително отправят покана до **СИНДИКАТИТЕ** при разработване на следните документи:

- правилник за вътрешния трудов ред;
- вътрешни правила за работната заплата;
- правилник за дейността на училището;
- правилник за безопасни условия на труд и учене;
- план за квалификационната дейност;
- етичен кодекс;
- критерии по Раздел IV от Наредба № 1 от 04.01.2010 г. за работните заплати на персонала в звената от системата на народната просвета – за постигнати резултати от труда на педагогическия персонал;
- критерии за заемане длъжността „главен учител“.

(2) **СИНДИКАТИТЕ** разработват проект на КТД, два месеца преди изтичане на стария, а ако няма такъв – до един месец след началото на учебната година.

Чл. 14. РАБОТОДАТЕЛИТЕ задължително запознават колективите с настъпили изменения в нормативните документи за системата на народната просвета съгласно чл. 130в от КТ и чл. 228а от КТ.

Чл. 15. МИНИСТЕРСТВОТО обсъжда с **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** и **СИНДИКАТИТЕ** промени в нормативната уредба, свързани с:

1. Закона за народна просвета и Правилника за прилагане на Закона за народна просвета;

2. Нормативите за определяне броя на учениците и децата в паралелките и групите на учебните звена;
3. Нормите за задължителна преподавателска работа на педагогическите кадри и нормативите за численост на персонала;
4. Реда и начина за определяне на индивидуалните работни заплати на работещите в системата на народната просвета, с изключение на тези на директорите;
5. Промени в учебните планове и програми.

Чл. 16. (1) МИНИСТЕРСТВОТО предоставя на **СИНДИКАТИТЕ** и **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** информация за промените в училищната мрежа при поискване.

(2) МИНИСТЕРСТВОТО и **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** предоставят на **СИНДИКАТИТЕ** информация, свързана с:

- изпълнението на бюджета по параграфи;
- прилагането на Наредбата за работните заплати на персонала в звената от системата на народната просвета;
- социалните плащания;
- длъжностните щатни разписания, без лични данни.

Чл. 17. РАБОТОДАТЕЛИТЕ сключват срочни трудови договори с работниците и служителите при спазване на разпоредбите на чл. 68, т.1 и § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на КТ.

Чл. 18. В случаите когато членове на **СИНДИКАТИТЕ** – страна по договора, както и за присъединилите се работници и служители по реда на чл. 57, ал. 2 от КТ, работят с договор за заместване, след освобождаването на мястото от титуляра, могат да се ползват с предимство при сключването на трудов договор.

Чл. 19. За работниците и служителите в системата на народната просвета, членове на синдикалните и работодателски организации, страни по договора, както и за присъединилите се работници и служители по реда на чл. 57, ал. 2 от КТ срокът на предизвестие при прекратяване на трудовите правоотношения по чл. 328, ал. 1, т. 1 – 3 от КТ е два месеца.

Чл. 20. За работниците и служителите, членове на синдикалните и работодателски организации, страни по договора, както и за присъединилите се работници и

служители по реда на чл. 57, ал. 2 от КТ, обезщетението на основание чл. 331, ал. 2 от КТ е не по-малко от четирикратния размер на последното получено трудово възнаграждение.

IV. ТРУДОВИ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ И ОБЕЗЩЕТЕНИЯ.

Чл. 21. Работната заплата на персонала в системата на народната просвета се определя в съответствие с наредба и с КТД за системата на народната просвета.

Чл. 22. Структурните елементи на брутна работна заплата се индексират съобразно политиката по доходите, договореностите на отраслово равнище и на ниво учебно звено в рамките на годишния бюджет на звеното.

Чл. 23. Работниците и служителите от системата на народната просвета получават допълнително трудово възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит в размер на едно на сто от основното месечно трудово възнаграждение.

Чл. 24. РАБОТОДАТЕЛИТЕ извършват увеличаване на работните заплати на заетите в учебните звена в срок и размер, определени при условията и по реда на постановление на Министерския съвет, КТД и вътрешни правила за работната заплата.

Чл. 25. (1) МИНИСТЕРСТВОТО и РАБОТОДАТЕЛИТЕ при определяне продължителността на трудовия стаж и професионалния опит, за които се заплаща допълнително трудово възнаграждение зачитат изцяло за придобит трудов стаж и професионален опит по смисъла на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата придобития трудов стаж до 01 юли 2007 година по трудово или служебно правоотношение.

(2) МИНИСТЕРСТВОТО и РАБОТОДАТЕЛИТЕ зачитат трудовия стаж, придобит след 01 юли 2007 година в друго предприятие на сходна или със същия характер работа или професия съгласно чл. 12, ал. 4 от Наредба за структура и организация на работната заплата както следва:

- за педагогическия персонал – в съответствие с чл. 19, ал. 1 – 4 от Наредба за пенсиите и осигурителния стаж (ДВ, бр.19, 2003 г.), както и в други отрасли и дейности по специалността от висшето образование с придобита образователно-квалификационна степен „магистър” или „бакалавър” и „професионален бакалавър по...”, която ползва като учител;

- за непедagogическия персонал – съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите в Република България.

Чл. 26. Когато по силата на нормативен акт на Министерския съвет, КТД или на вътрешен акт на работодателя от определена дата са увеличени работните заплати, но работникът или служителят към тази дата или след нея е бил в платен отпуск, поради което увеличението не се е отразило в базата, от която се изчислява възнаграждението за платен отпуск по реда на чл. 177 от КТ, към възнаграждението за отпуск се доплаща добавка, изчислена с процента на увеличение на новото и предишното брутно трудово възнаграждение, определени по трудовото правоотношение.

Чл. 27. (1) За системата на народната просвета се определя минимална основна работна заплата, както следва:

1. Педагогически специалисти с ръководни функции:

- директори – 590 лв.;
- помощник-директори – 540 лв.;

2. Педагогически специалисти:

- младши учител, младши възпитател – 450 лв.;
- учител, възпитател и приравнените към длъжността „учител” – 450 лв.;
- старши учител и старши възпитател – 483 лв.;
- главен учител и главен възпитател – 516 лв.

3. Непедagogически персонал: индивидуалните основни месечни работни заплати при нормална продължителност на работното време се договарят в размери не по-ниски от минималната работна заплата за страната с вътрешни правила за работната заплата и с КТД.

(2) **МИНИСТЕРСТВОТО** предлага на **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** и **СИНДИКАТИТЕ** да обсъдят промени в увеличение на минималната основна работна заплата на работниците и служителите в учебните звена при нарастване на средствата по единните разходни стандарти с процента на увеличението.

Чл. 28. Социалните партньори обсъждат през месец септември 2010 г. възможността за увеличение на единния разходен стандарт за финансиране на училищата, детските градини и обслужващите звена, съобразно параметрите на бюджета, считано от 01.10.2010 г.

Чл. 29. РАБОТОДАТЕЛИТЕ, при определяне на индивидуалната основна

заплата, задължително отчитат образователно-квалификационната степен, квалификацията, професионалния опит и учителската длъжност.

Чл. 30. Индивидуалните работни заплати се определят от директора съобразно правилата и процедурите за определяне и изменение на основните работни заплати, приети с вътрешните правила за работна заплата.

Чл. 31. РАБОТОДАТЕЛИТЕ в рамките на годишния им бюджет при възможност предвиждат за работещите в сферата на средното образование допълнително трудово възнаграждение, разделено на три плащания или на друг принцип, уреден с вътрешни правила или с КТД на училищно ниво.

Чл. 32. Годишните средства за квалификация на педагогическите специалисти се определят в размер не по-малък от 0,8 на сто от годишните средства за работна заплата и се предоставят за включването на педагогическите специалисти в квалификационни курсове, предварително обсъждани на педагогически съвет и със социалните партньори и утвърдени от директора.

Чл. 33. (1) МИНИСТЕРСТВОТО, РАБОТОДАТЕЛИТЕ И СИНДИКАТИТЕ да отстояват увеличение на средствата по единни разходни стандарти за издръжка на дете и ученик с не по-малко от 15 на сто при подготовка, обсъждане и приемане на Закона за държавния бюджет за 2011 г.

(2) Работниците и служителите, членове на синдикатите и членовете на работодателските организации, страни по договора, както и присъединилите се работници и служители по реда на чл. 57, ал. 2 от КТ получават допълнително трудово възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит в размер на 1,1 на сто от основното месечно трудово възнаграждение от месец юли 2011 г., при условие, че е реализирано увеличението по ал. 1.

Чл. 34. Страните по този договор се споразумяват минималните размери на допълнителните трудови възнаграждения да бъдат, както следва:

1. За по-висока лична квалификация:

1.1. за професионална квалификационна степен:

а/ за V ПКС – 10.00 лв.;

б/ за IV ПКС – 14.00 лв.;

в/ за III ПКС – 17.00 лв.;

г/ за II ПКС – 45.00 лв.;

д/ за I ПКС – 61.00 лв.

1.2. за директори, учители и възпитатели в специални училища (дефектология) и ресурсни центрове – 17.00 лв.;

1.3. за преподаване учебни предмети на чужд език, без учебния предмет "чужд език" – 21 лв.;

1.4. за образователна и научна степен доктор или доктор на науките, която е свързана с изпълняваната работа – 65 лв.

2. Когато има правно основание за плащане едновременно на допълнително трудово възнаграждение за по-висока лична квалификация за професионална квалификационна степен и образователна и научна степен "доктор" или "доктор на науките", на лицето се заплаща по-благоприятното допълнително трудово възнаграждение.

3. За работа при тежки или утежнени условия за персонала, работещ в специалните училища и специалните детски градини:

3.1. възпитателни училища-интернати и училища към местата за лишаване от свобода – не по-малко от 16 на сто от минималната основна работна заплата за съответната длъжност;

3.2. училища-интернати и детски градини за деца и ученици с нарушено зрение и увреден слух – не по-малко от 12 на сто от минималната основна работна заплата за съответната длъжност;

3.3. социално педагогически интернати – не по-малко от 10 на сто от минималната основна работна заплата за съответната длъжност;

3.4. оздравителни училища и детски градини, училища и училища-интернати за ученици с умствена изостаналост, болнични училища, на работещите в групи от деца, диабетно болни, специални детски градини за деца с умствена изостаналост – не по-малко от 4 на сто от минималната основна работна заплата за съответната длъжност.

4. Учебен час над минималната норма задължителна преподавателска работа /лекторски час/ на педагогическия персонал се заплаща, както следва:

4.1. за учител с висше образование и образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“ – не по-малко от 4.72 лв.;

4.2. за учител с висше образование и образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър по ...“ – не по-малко от 3.89 лв.;

9

4.3. за учител със средно образование – не по-малко от 3.11 лв.

Директорът на учебното звено създава организация за изплащане на лекторските часове до края на месеца, следващ този, през който са изработени.

5. На класните ръководители за консултиране на родители и ученици за воденена документацията на съответната паралелка се заплаща по 24.00 лева месечно.

6. Право на безплатна храна имат непедagogическия персонал в детските градини и работниците в кухните, работещите в кухните и към столовете на училищата и интернатите в размер на 2 лева дневно.

7. На педагогическите специалисти, извършващи допълнителна работа извън преките задължения се заплаща допълнително като лекторски часове, както следва:

7.1. за проверка на една писмена работа от конкурсен изпит, олимпиада и др. – 0,5 лекторски час;

7.2. изпитване на един ученик във формите на задочно, кореспондентско, индивидуално или самостоятелно обучение:

а/ председател на комисия – 0,3 часа;

б/ член на комисия – 0,2 часа;

7.3. провеждане на консултации със задочници – 1 час;

7.4. провеждане на държавен изпит по практика за придобиване на степен на професионална квалификация по специалност:

а/ председател на комисия – 8 часа;

б/ член на комисия – 5 часа;

7.5. проверка на една писмена работа на ученик от държавен изпит по теория за придобиване на степен на професионална квалификация по специалност или професия – за всеки преподавател – 0,5 час.

V. РАБОТНО ВРЕМЕ, ПОЧИВКИ И ОТПУСКИ.

Чл. 35. Разпределението на работното време, графика за работа на смени, условията и реда за полагане и за заплащане на нощен и извънреден труд и отчитането на работното време се уреждат с КТ и Правилника за вътрешния трудов ред на всяко учебно звено, който се обсъжда и приема съгласно чл. 37 и чл. 181 от КТ.

Чл. 36. Работното време на педагогическите специалисти по време на учебните занятия включва: минимална задължителната преподавателска норма, участие в педагогически съвети, в работата на методическите обединения, консултации на ученици и родители, родителски срещи и други задължения по длъжностна характеристика, както и

самоподготовката, която може да се осъществява и извън учебните звена.

Чл. 37. Целодневният режим на обучение и възпитание на учениците се осъществява от двама учители или от учител и възпитател в рамките на минималната задължителна норма преподавателска работа.

Чл. 38. На основание чл. 156а от КТ, за членовете на синдикатите и на организациите на работодателите, страни по договора, както и за присъединилите се работници и служители по реда на чл. 57, ал. 2 от КТ се определят по-големи размери на отпуски по чл. 155 и 156 от КТ, както следва:

1. Размерът на основния платен годишен отпуск по чл. 155, ал. 4 от КТ се определя на 28 работни дни;

2. Работници и служители от непедagogическия персонал със загубена работоспособност 50 и над 50 на сто имат право на основен платен годишен отпуск в размер на не по-малко от 30 работни дни;

3. Размерът на удължения платен годишен отпуск по чл. 155, ал. 5 от КТ и чл. 24, ал. 1 от Наредбата за работното време, почивките и отпуските за педагогическите кадри се определя общо на 56 работни дни.

4. Допълнителен платен годишен отпуск по чл. 156, т. 2 от КТ – не по-малко от 8 работни дни. Списъкът на длъжностите, за които се установява ненормиран работен ден, се определя от **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** и **СИНДИКАТИТЕ** в съответствие с чл. 139а от КТ.

Чл. 39. При ползване на отпуск по чл. 157, ал. 1, т. 1, 2 и 3 КТ на работниците и служителите, членове на синдикалните и работодателските организации, страни по договора, както и за присъединилите се работници и служители по реда на чл. 57, ал. 2 от КТ се изплаща възнаграждение от работодателя по реда на чл. 177 от КТ.

Чл. 40. На основание чл. 168 от КТ, на работници и служители, членове на синдикалните и на работодателските организации, страни по договора, както и за присъединилите се работници и служители по реда на чл. 57, ал. 2 от КТ се предоставя допълнителен платен отпуск както следва: с две деца до 18-годишна възраст – 2 работни дни, а с 3 и повече деца до 18-годишна възраст – 4 работни дни платен отпуск за всяка календарна година.

Чл. 41. При условията на чл. 40 право на този отпуск има работник или служител, който вместо майката се грижи за отглеждането на детето.

Чл. 42. Работник или служител, член на **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** и на **СИНДИКАТИТЕ**, страна по договора, както и за присъединилите се работници и служители по реда на чл. 57, ал. 2 от КТ, които учат след съгласието на своя работодател в средно или висше училище без откъсване от производството по специалност, приложима в учебното звено, ползват платен отпуск за обучение съгласно чл. 169 и чл. 170 от КТ.

Чл. 43. РАБОТОДАТЕЛЯТ може да разрешава платен служебен отпуск по смисъла на чл. 161 от КТ за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти. Отпускът се разрешава при условие, че квалификационната форма е свързана с изпълняваната длъжност.

Чл. 44. РАБОТОДАТЕЛИТЕ и **СИНДИКАТИТЕ** изготвят план-графика за ползването на платените годишни отпуски за календарната година на работниците и служителите на ниво учебно звено.

VI. ОСИГУРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ.

Чл. 45. РАБОТОДАТЕЛИТЕ и първостепенните разпоредители с бюджетни кредити осигуряват ежемесечно средства за фонд „Социално-битово и културно обслужване“ в размер на 3 на сто от средствата за работна заплата.

Чл. 46. Редът за разпределение за ползване на средствата за фонд „Социално-битово и културно обслужване“ се определя от общото събрание на работниците и служителите в учебното звено.

Чл. 47 (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ и първостепенните разпоредители с бюджетни кредити изплащат транспортните разноски на пътуващите учители в размер на 85 на сто от стойността на абонаментните карти или билетите.

(2) Транспортните разходи по ал. 1 се изплащат на педагогическите специалисти – членове на синдикалните и работодателските организации, страни по договора, както и на присъединилите се работници и служители по реда на чл. 57, ал. 2 от КТ, които вече са в трудови правоотношения и тогава, когато на трудовата борса се появи

работник от същата специалност от населеното място.

Чл. 48. Транспортните разноски се изплащат за времето, когато работещите са били на работното място.

Чл. 49. РАБОТОДАТЕЛИТЕ и първостепенните разпоредители с бюджетни кредити осигуряват средства за работно облекло на работници и служители, членове на синдикатите и работодателите, страни по договора, както и за присъединилите се работници и служители по реда на чл. 57, ал. 2 от КТ в размер на не по-малко от една минимална работна заплата в съответствие с Наредбата за безплатното работно и униформено облекло.

VII. УСЛОВИЯ ЗА СИНДИКАЛНА ДЕЙНОСТ И ЗА РАБОТА НА СЪВЕТИТЕ ЗА ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО.

Чл. 50 (1) В съответствие с чл. 46 от КТ за осъществяване на синдикална дейност **МИНИСТЕРСТВОТО** и **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** осигуряват безвъзмездно необходимите материални условия на **СИНДИКАТИТЕ** – помещения, ползване на размножителна техника, компютри, интернет, материали и други, необходими за осъществяване на техните функции.

(2) **МИНИСТЕРСТВОТО** осигурява безвъзмездно необходимите материални условия на **РАБОТОДАТЕЛСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ** – помещения, ползване на размножителна техника, компютри, интернет, материали и други, необходими за осъществяване на техните функции.

Чл. 51. (1) За осъществяване на синдикална дейност в една календарна година се ползва платен отпуск по чл. 159 от КТ в размер, както следва:

- 64 часа за председател и секретар на организацията в учебното звено;
- 96 часа за председател и секретар в общинско ръководство;
- 104 часа за председател и секретар в регионално ръководство;
- 128 часа за нещатни членове на национално ръководство и национални професионални секции.

(2) При ползване на отпуск по чл. 159 от КТ и чл. 51 и 55 от КТД, на работниците и служителите членове на синдикалните организации и на работодателите, страни по настоящия договор да се изплаща възнаграждение и по мярка „Без свободен час” от Националната програма „Оптимизация на училищната

мрежа”.

Чл. 52. РАБОТОДАТЕЛИТЕ изпълняват задълженията си спрямо синдикалните организации за осигуряване условия за синдикална дейност след представяне на удостоверение за легитимност, издадено от упълномощените органи на **СИНДИКАТИТЕ** – страна по договора.

Чл. 53. Удостоверенията по предходния член се представят съгласно решенията на ръководните органи на синдикатите и в случай на промяна на субекта, представящ синдикалния орган.

Чл. 54. За осъществяване на задачи с обществено значение по чл. 161, ал. 1 от КТ – участие в мероприятия на **СИНДИКАТИТЕ** и националните им ръководства, обучения, митинги и протестни действия и др., синдикалните членове ползват платен служебен отпуск в размер на 40 часа за една календарна година, за която дейност представят съответен документ.

Чл. 55. За изпълнение на задачи, свързани с дейността на организациите на **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** – страна по договора, и за участие в работата на отрасловия и общинските съвети за тристранно сътрудничество, членовете им ползват платен служебен отпуск по чл. 161, ал. 1 от КТ в размер, както следва:

- 40 часа за член на организация на съюза;
- 64 часа за изборна длъжност в общинско ръководство на съюза;
- 96 часа за изборна длъжност в областно ръководство на съюза;
- 128 часа за изборна длъжност в националното ръководство на съюза.

Чл. 56. МИНИСТЕРСТВОТО предоставя на **СИНДИКАТИТЕ** и на **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** проекти на нови нормативни актове, както и измененията и допълненията на действащите, отнасящи се до трудовите и осигурителни отношения и условията на труд за работещите в системата на народната просвета и осигурява обсъждането им в Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество.

VIII. УСЛОВИЯ НА ТРУД.

Чл. 57. Страните по настоящия договор се задължават съвместно да съдействат за осигуряването на здравословни, безопасни и хигиенни условия на труд.

Чл. 58. МИНИСТЕРСТВОТО организира обучение по охраната и хигиената на труда и създаване на безопасни условия на труд на директорите и председатели на синдикални организации в учебните звена от системата на народната просвета.

Чл. 59. МИНИСТЕРСТВОТО, РАБОТОДАТЕЛИТЕ и СИНДИКАТИТЕ обединяват усилията си за осигуряване на допълнителни средства за подобряване на материално-техническата и дидактическата база, необходима за учебно-възпитателния процес.

Чл. 60. В съответствие с чл. 17 от Наредба № 3 от 19 април 2001 г. на министъра на труда и социалната политика и министъра на здравеопазването за минималните изисквания за безопасност и опазване здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място, работодателят изготвя списък на работещите в учебното звено, които имат право на специално работно облекло и лични предпазни средства и ги осигурява извън средствата по чл. 49 от настоящия КТД и запознава синдикалната организация.

Чл. 61. РАБОТОДАТЕЛИТЕ на основание чл. 19 от Закона за безопасни и здравословни условия на труд предоставят ежегодно информация на **СИНДИКАТИТЕ**, страни по договора, за извършените мероприятия от службите по трудова медицина относно: оценка на риска, извършените профилактични прегледи и измерване вредните фактори на средата.

Чл. 62. Страните по договора поемат задължение да предложат и отстояват пред Министерството на здравеопазването проект за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 17 април 2000 г. на Министерството на здравеопазването за здравните кабинети в детските заведения и училищата с цел подобряване на ученическото медицинско обслужване.

Чл. 63. МИНИСТЕРСТВОТО, СИНДИКАТИТЕ и РАБОТОДАТЕЛИТЕ, ще кандидатстват с проекти по оперативните програми на Европейския съюз за финансиране на национално изследване на заболяемостта на учители и ученици и факторите, които им влияят.

Чл. 64. РАБОТОДАТЕЛИТЕ заплащат допълнително възнаграждение в размер не по-малко от 60 на сто от основната работна заплата на заместващия работник или служител, който освен своята работа или дейност работи по вътрешно заместване при условията на чл. 259 от КТ.

Чл. 65. РАБОТОДАТЕЛИТЕ се задължават да издават заповед за командировка при провеждане на мероприятия, включени в годишния план на учебното звено.

Чл. 66. При командировка съгласно чл. 65 командированият получава дневни, пътни и квартирни съгласно Наредбата за командировките в страната.

Чл. 67. На работници и служители с ненормиран работен ден, положили труд в почивни и празнични дни, се заплаща трудово възнаграждение за извънреден труд в размери определени в чл. 262, ал. 1, т. 2 и 3 от КТ.

IX. ДРУГИ УСЛОВИЯ.

Чл. 68. Настоящият КТД влиза в сила от деня на подписването му и е валиден за две години.

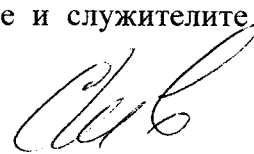
Чл. 69. Изменения и допълнения на КТД се извършват по реда на неговото сключване с подписване на допълнително споразумение. Всяка от страните по КТД може да предложи неговото изменение и допълнение.

Чл. 70. В изпълнение на чл. 53, ал. 3 и 4 от КТ страните вписват този договор в Изпълнителната агенция – „Главна инспекция по труда“ в седемдневен срок от подписването му.

Чл. 71. Страните по този КТД се задължават да създават необходимата организация и механизми за изпълнение на постигнатите договорености.

Чл. 72. СИНДИКАТИТЕ се задължават да не предприемат стачни действия по изпълнените договорености от този КТД.

Чл. 73. Страните се задължават да запознават работниците и служителите в

 16

